

Suomen Pankin rintamatoimipaikkaverkoston Keskusasiames,
Osastopäällikkö-kamreeri P. Blomquist.

Oheisena lähetän loma-anomukseni. Olen supistanut ajana mahdollisimman pieneksi siitä huolimatta, että muilla on vielä Messuhallitapauksen jälkeisenä päivänä radioesiintyminen. Sattu eteen kuukausiraportin teko ja senvuoksi minun on oltava täällä kuun viimeisenä.

Sijaisuuteni ei ole täältäpäin vielä järjestyksessä, sikäli että varatuomari Mattila on nyt lomalla ja saapuu vasta ylihuomenna. Uskon hänen suostuvan ilman muuta, mutta varmuutta en tietenkään vielä ole saanut. Kysyin ensiksi eversti Henduselta; hän olisi erittäin mielellään tullut, mutta on silloin lomalla. Mattila sopii kyllä paremmin senpuolesta, että hän työskentelee samalla paikkakunnalla eikä siis tarvitse mitään suurempaa töitensä järjestelyä tämän takia. Mitenkä kassapäiväkirjojen ja kirjeitten allekirjoittaminen järjestetään; panenko niihinkin nimiäni edeltäpäin? Maksetaanko sijaisuudesta mitään palkkiota?

Mitä sitten tapaukseen neiti Möller tulee näyttäne Sinusta torjuva asenteeni ehkä hieman omituiselta. Silloin kun Leinonen heinäkuussa kävi täällä tuli kysymys henkilökunnan lisäämisestä puheeksi siten, että kun hän kysyi olisiko neitosilla mitään erikoista sydämellään, he lausuiivat toivomuksenaan sen. Kahden kesken Leinosen kanssa asiasta keskustellessamme sovittiin, että "katsotaan"

miten tilanne kehittyi. Panen tähän likimääräisen tilaston la-
jittelemattomien seteleiden kasvusta kuukausittain asian havain-
nollistuttamiseksi.

	1942	1943	
tammik.	0,5 miljmk	9,8 miljmk	Panen viime vuotisetkin
helmik.	3,4 "	9,3 "	luvut tuohon, koska ne oli-
maalisk.	5,9 "	13,0 "	vat helposti saatavissa hol-
huhtik.	4,8 "	15,0 "	vikirjasta ja osoittavat
toukok.	4,9 "	12,4 "	nekin, että vähitellen on
kesäk.	6,1 "	14,8 "	lajittelutyö lisääntynyt ja
heinäk.	5,3 "	9,5 "	todennäköisyyden mukaan tu-
elok.	6,3 "	12,1 "	lee yhä lisääntymään vaatien
syysk.	5,3 "	13,0 "	silloin henkilökunnan vas-
lokak.	7,2 "		taavaa lisäämistä.
marrask.	7,8 "		
jouluk.	10,5 "		

Luvut osoittavat niitä määriä, mitkä ovat kulkeneet holvin kautta,
niistä puuttuvat siis sellaiset, mitkä ovat samana päivänä tulleet
lajitelluiksi.

Tämän vuoden kevätkuukausina tapahtui valtava nousu ja kun rouva
Riihimäki-aivan outona lajittelijana muuten- tuli huhtikuun puoli-
välissä oli tilanne mitä vaikein ja huonontui arveluttavasti heinä-
kuuhun saakka. Holvissa oli miltei aina lajittelemattomia yli mi-
jopa kerran melkein 3 miljoonaa. Kovasti ylitöitä tekemällä selvit-
tiin siitä kuitenkin ja kuten silloin arvelin, samallaista ei jatku-
nut "koko kesää" ja niinpä elokuussa pysytettiin lajittelematto-
mien "varasto" jatkuvasti alle miljoonan. Syyskuussa alkoi ruuhkaan-
tuminen uudelleen kunnes rva Riihimäki pääsi lomalle. Viikossa oli
tilanne selvitetty neiti Möllerin näppärien sormien vaikuttaessa
asiaan ratkaisevasti. Rouva Riihimäkeä ovat tietenkin naimisiin-
menon mukanaan tuoma keskittymisen puute ja tottumattomuus lajit-
telutyöhön haitanneet. Kuten tästä kaikesta huomaat ei meillä

tällä hetkellä ole työ vielääkään lisääntynyt niin suuresti ettei ilman apuvoimia tultaisi toimeen, kunhan vain kaikki ovat paikalla ja hyvässä vireessä. Mitä sitten siihen tulee, että rouva Riihimäen jättäessä pankin, on saatava toinen tilalle ja että siihen määrättäisiin neiti Möller, ei minulla ole mitään valittamista. Mutta kun ehdotit, että Möller jäisi heti tänne panin vastaan senvuoksi että majoitus on tällä hetkellä hyvin vaikeata "kaupungissamme" ja ennen kaikkea pankistamme ei löydy sellaista paikkaa mihin hänet sijoittaisin lajittelemaan. Kaikki muuttuu kunhan uusi talo valmistuu. Sanoin puhelinkeskustelussamme mm. että neiti Möller ei halua jäädä, mutta huomasin tehneeni sen ajattelemattomuudessani, sillä eihän hänen mieltään kai siinä niin paljon kysytä. Hänellä ei liene mitään vastaan tulla tänne neljän kk:n perästä, jolloin rouva Riihimäki pyytäisi saada jättää pankin.

Ryhdyinpä tässä sitten hiukan pakinoimaan toisenlaisista asioista kun tuo kone tuntuu juoksevan sormissa. Tämä on aivan epävirallista. Huom.

Minusta pankki saisi jälleen ryhtyä jakamaan jo kolmatta talvea vastaanottamaan ryhtyville uutta talviapua. Varusteet kaipaisivat vähitellen täydennystä ja vaikka jokaisella onkin syksyllä -41 saadun avustuksen turvin luotu perustus, niin se kaipaisi jo taas täydennystä ja täydentäminen on nykyisin yhtä kallista kuin silloin perustaminen. Palkkioita kai ei enää voi lisätä, vaikka aina tulee mieleen kansankynttilät, jotka täällä saavat 3 kertaa enemmän ja liikepankkien virkailijat, jotka saavat n. 2 kertaa enemmän palk-

kaa kuin Suomessa. Minullahan henkilökohtaisesti on kaikkein epäedullisimmin suhteessa oman vakanssini palkkaan ja kuitenkin menetän esim. lauluun uhraamani työn luomaa pääomaa ja sen korkoa täällä korvaamattomasti. En tahdo valittaa, jos vertaan osaani rintamamiehen osaan. Mutta tavallisessa reservissäkään ollen en voisi taloudellisessa suhteessa joutua nykyistä huonompaan asemaan, vaan saisin esim. päivärahaa yhtä paljon tai enemmän kuin nyt ylim.palkkiota ja lisäksi vapaan muonan ja täyden varushuollon. Ja mitä palvelukseenkin tulee ei se tästä muuttuisi, kun en kuitenkaan ole A I:n mies joutuakseni rintamalle. Pankkimeriitti tästä tietysti kasvaa ja hauskaahan on saada olla omassa ammatissaan jatkuvasti kiinni. Sehän on selvää. Mutta esim. korotuksiin nähden alkaisin kohta odotella kapteenin natsoja jos olisin vaikkapa armeijakuntamme huoltoesikunnassa. Tämä on Sinusta itsekästä puhetta, mutta salli minun nyt vähän purkaa itseäni, kun ulkonakin sataa. Ja sitten vielä. Täällä kun on joutunut näin kauan olemaan niin on paljon joutunut myös istumaan ja "juhlimaan" ajan tappamiseksi ja milloin mistäkin syystä. Nyt on tässä suhteessa tultu eräänlaiseen kulminatioon. Aikaisemmin herrat saivat armeijalle tulevia edustusjuomia hyvinkin runsaasti ja he järjestivät juhlia jos minkinlaisia ja minäkin sain usein kutsun läsnäloimään. Sillä tavalla solmittiin paljon hyviä ja hyödyllisiä suhteita ja kun tämä meidän olomme on sellaista balanseeraamista siviilin ja armeijan välillä on laululla usein rakennettu muutakin kuin sinunkaappoja. Tilanne on viinalinjalla kuitenkin vähitellen muuttunut yhä kuivempaan päin, armeija ei enää ja'a entisessä laajuudessa edustussellaisia ja tulee eteen aika, että minunkin pitäisi vuorostani ruveta toimimaan isäntänä. Herrat tuumivat, että kyllähän tuokin oli silloin aina mukana kun meillä oli,

mutta onko hänessä miestä tarjoamaan heille mitään, vaikka on olevinaan "pankinjohtaja" ja alkoholifirmakin on samassa kaupungissa. Olisi ja onkin ollut pakko "panna pöytä koreeksi" silloin tällöin. Se ei kuitenkaan talouttani suhteettomasti rasittamatta käy päinsä. Kaikella on tietysti rajansa ja voihan sanoa, että olen aina ollut kutsuvieraana enkä ole itse työntäytynyt herrojen seuraan. Mutta voi myöskin ajatella, että toinen mies olisi "juhlimattakin" voinut suoriutua tehtävästäni ja ehkä minuakin paremmin, mutta kyllä armeijan tyyli korkeammassa portaisa on kerta kaikkiaan tuollainen, jota liikemies sanoisi "edustustyyliksi". Sen ovat täällä nähneet Sundman ja Leinonen ja sen Sinä tiedät ja olet nähnyt varmaan itsekin. Tämäkin on eräs niitä syitä minkä vuoksi olen tänä syksynä pyrkinyt täältä pois.

Tahtoisin vielä kun ja jos Sinä edelleenkin olet huoltokonttorin hoitaja kääntyä luottamuksellisesti puoleesi. Sinä, joka minua suuressa määrin tunnet ja ymmärrät voinet ilmoittaa, voisitk ottaa vero y.m. asiani hoitaaksesi, mikäli säännöt sallivat niissä puitteissa, joissa haluaisin. Selitän vaan ensin hiukan taloudellisten asioitteni kehitystä viime vuosina. Kun menin naimisiin en ollut kerännyt itselleni säästöjä kirstun pohjaan eikä edes sukkieni pohjasta voinut löytää muuta kuin reikiä. Naimisiinmenoni tuli siinä Olympialaisten alla hiukan kiireellisesti suunniteltua ja talous yritti heittää jättiläistä. Sitten tulikin jo sota ja kamppailua jättiläistä vastaan on saanut käydä kaiken aikaa. Vakinaistumisenikin viipyi ja viipyi ja sitten jouduin itsekin väkeen. Tämän sodan alkupuolella alkoi kuitenkin kirkastua ja lyhentelin velkojani jo hyvää kyytiä. Mutta elämä on senjälkeen tullut päivä päivältä yhä kalliimmaksi ja perheelle on annettava palkasta yhä enemmän ja nyt on niinkuin sotaväessä ollessanikin jäänyt jopa -

verorästä. Taitavatpa nousta lähelle 10.000:- markkaan. Voisikohan huoltokonttori ottaa näin huonot asiat hoitaakseen. Tilanne tulee vaikeaksi ensi vuoden alussa kun verot aletaan periä palkanmaksun yhteydessä. Sehän on kylläkin hyvä ainakin tällaiselle tyypille, joka ei muuten pysty pitämään asioitaan aisoissa. Kun pääsisimme selville kuukausittain huoltokonttoriin meneväs palkkani osasta voisi sen sitten järjestää kuukausittain suoraan Oulusta sinne. Mikäli luulet asian järjestyvän ilmoitan lähemmät summat. Luullakseni verojen perijät antavat suorittaa verrattain inhimilliseen tapaan vanhatkin verot, kunhan ne suoritetaan säännöllisin väliajoin ja varman laitoksen välityksellä. Tahtoisin todellakin päästä tasapainoon ennenkuin sota loppuu ja muutenki. Siinäpä sitä epistolaa olikin taas kerraksi. Toivotan Sinulle hyvää vointia ja pyydän ettet ottaisi kaikkia aivan sananmukaisesti mitä tässä olen kirjoitellut, mutta eiköhän se niin ole, että puheen ne asiat selviävät eivätkä päässä hautoen muuta kuin happa-nevat.

Luus R. Perälä